

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/374/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413201928
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8413201928.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinová 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 4C/121/2013-25 zo dňa 05.12.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1.stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. výrokom žalobu zamietol. II. výrokom vyslovil, že žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa právne odôvodnil ust. § 3 ods. 1, 2 § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, 2, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3, § 19 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ust. § 238 ods. 1, 2, § 44 ods. 6 účinný do 31.08.2005 a § 44 ods. 7 účinný od 01.09.2005 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

Žalobou podanou na Okresný súd Poprad 27. 9. 2012 sa žalobkyňa domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej titulom náhrady majetkovej škody 175 eur, titulom náhrady nemajetkovej ujmy 221,28 eur a náhradu trov konania, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Uznesením z 22. 10. 2012 sp. zn.: 13NcC 39/2012 Krajský súd v Prešove vyhovel námietke zaujatosti sudcov Okresného súdu Poprad vznesenej žalobkyňou, z prejednávania a rozhodovania veci vylúčil všetkých sudcov Okresného súdu Poprad a vec prikázal na ďalšie konanie Okresnému súdu Kežmarok. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 5. 2. 2013.

Právny základ žaloby žalobkyňa v danej veci dôvodila nárokom na majetkovú škodu a nemajetkovú ujmu, ktorá jej vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Poprad ako exekučného súdu spočívajúcim v nerozhodnutí tohto exekučného súdu o jej návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonnej lehote 30 dní od doručenia návrhu a v jeho bezdôvodnej nečinnosti po podaní tohto návrhu v dĺžke viac ako 145 dní, opierajúc nárok o ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Petitom žaloby žalobkyňa žiadala, aby súd o základe žaloby rozhodol medzitýmym rozsudkom tak, že žalovaná je zodpovedná za škodu, a následne konečným rozsudkom žalovanej uložil povinnosti náhradu škodu zaplatiť.

V danej veci teda v čase začatia predmetného exekučného konania Exekučný poriadok ešte neupravoval lehotu na rozhodnutie súdu o návrhu na zmenu exekútora. Podľa citovaného prechodného ustanovenia § 238 Exekučného poriadku aj po zmene ust. § 44 Exekučného poriadku účinnéj k 1. 9. 2005 vykonanej zákonom č. 341/2005 Z. z., ktorý zaviedol 30 dňovú zákonnú lehotu na rozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora, bolo povinnosťou exekučného súdu pokračovať v predmetnom exekučnom konaní podľa práva platného do 31. 8. 2005.

Za právne najvýznamnejšiu skutočnosť pre posúdenie správnosti úradného postupu exekučného súdu v predmetnom exekučnom z hľadiska zbytočných prietahov exekučného súdu považoval všeobecne známu skutočnosť, že žalobkyňa na exekučnom súde iniciovala stovky exekučných konaní v typovo obdobných veciach. Podľa oznámenia Okresného súdu Poprad žalobkyňa len v roku 2010, tzn. v čase podania predmetného návrhu na zmenu exekútora, podala na tento súd 344 návrhov na zmenu súdneho exekútora v prebiehajúcich exekučných konaniach. Tu súd prvého stupňa v celom rozsahu poukázal na Nález ÚS SR II.ÚS 520/2012-39 z 10. 7. 2013 vydaný v obdobnej typovej exekučnej veci iniciovanej žalobkyňou ako sťažovateľkou.

Vychádzajúc z okolností predmetného exekučného konania, v ktorom jeho rozhodovanie o návrhu na zmenu exekútora trvalo cca 4 a pol mesiaca, počas ktorých súd nebol nečinný, v celom rozsahu poukazujúc na argumentáciu ÚS SR v uvedenom náleze súd v danej veci prijal záver, že exekučný súd v exekučnom konaní nepostupoval nesprávne a konanie súdu nemožno kvalifikovať ako konanie so zbytočnými prietahmi.

Keďže žalobkyňa nepreukázala splnenie jednej zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, a to nesprávny úradný postup štátneho orgánu, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom na tento právny záver súd nepovažoval za hospodárne vykonávať ďalšie dokazovanie vo veci a ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania zamietol.

Ďalej súd prvého stupňa dodal, že aj v prípade záveru, že by sa vo veci jednalo o nezákonný úradný postup spočívajúci v zbytočných prietahoch súdu, tento nesprávny úradný postup sám osebe ešte nepredstavuje škodu v zmysle § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O majetkovú ujmu, ktorá je odškodniteľná podľa zákona č. 514/2003 Z. z., pôjde iba vtedy, ak by mal takýto nesprávny úradný postup dopad do majetkovej sféry účastníka.

Pokiaľ ide o námietku premlčania nároku vznesenú žalovanou v konaní, súd prvého stupňa predovšetkým dodal, že v zásade platí, že nárok, ktorý nevznikol (alebo nie je daný), sa nemôže premlčať.

Pokiaľ ide o argumentáciu žalovanej ohľadne nesplnenia podmienky predbežného prerokovania nároku, súd len dodáva, že v konaní nepovažoval za sporné, že Ministerstvo spravodlivosti SR nárokom žalobkyne, ktoré podľa jej tvrdení žalobkyňa hromadne v obdobných veciach predbežne u nej uplatnila 23. 4. 2012, v lehote 6 mesiacov nevyhovelo.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „O.s.p.“). Žalovanej, ktorá v konaní mala úspech a ktorá o náhradu trov požiadala, prislúcha právo na náhradu trov účelne vynaložených na bránenie práva. Keďže žalovaná trovy tohto konania v lehote 3 dní od vyhlásenia tohto rozsudku nevyčísliła (§ 151 ods. 1) a zo spisu jej žiadne trovy konania nevyplývajú (§ 151 ods. 2), súd žalovanej náhradu trov tohto konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Právne odôvodnil svoje odvolanie tak, že došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. Namietal, že postupom súdu bola mu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 ods.1 písm.f/ O.s.p. v spojení s ust. § 205 ods.2 písm.a/ O.s.p.), zároveň, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods.1 písm.h/ O.s.p. v spojení s ust. § 205 ods.2 písm.a/ O.s.p.). Zároveň, že nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (ust. § 205 ods.2 písm.c/ O.s.p.) a napokon, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 205 ods.2 písm.f/ O.s.p.).

Žalobca namietal, že v merite veci sa rozhodlo na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., pretože svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Stav právnej neistoty existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Súdu neprislúši polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Musí aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardnej ochrany základných práv v Európe a teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. nárast ekonomickej trestnej činnosti, rozsah nevybavenej súdnej agendy atď. Je to predovšetkým štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie vecí v primeranej lehote. Žalobca takýto záväzok nemá.

Žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody znalecký posudok č. 1/2014 vypracovaný Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným znaleckým posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku. Okrem toho, ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil vec na opätovné prejednanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 16.06.2016 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo. Odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu poukazujúcu na nemožnosť aplikácie ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. podrobne upravujúceho podmienky pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu s touto je potrebné súhlasiť. Išlo by totiž o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto právneho predpisu zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2013 a preto je priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy vzniknuté od 01.01.2013.

Súd prvého stupňa sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu vrátane prieťahov v konaní pohyboval v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vzniku zodpovednostného právneho vzťahu medzi účastníkmi konania.

V danom prípade nesprávny úradný postup mal spočívať v nedodržaní zákonnej lehoty stanovenej na rozhodnutie o zmene exekútora. Odvolací súd poukazuje na závery Ústavného súdu SR v rozhodnutí IV. ÚS 606/2012, kde Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že žalobca podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Vo vzťahu k tej časti odvolania, v ktorej sa hovorí o potrebe rozhodnúť o návrhu žalobcu na prerušenie konania je potrebné dodať, že zo strany žalobcu takýto návrh v čase pred vyhlásením rozsudku doručený nebol. Takéto návrhy žalobca podával len v tých prípadoch, keď súdy nezohľadnili ním namietanú zaujatosť všetkých sudcov súdu rozhodujúceho konkrétnu exekučnú vec, v ktorej malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu zakladajúcemu podľa tvrdení žalobcu nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. V prejednáwanej veci námietke zaujatosti vyhovie bolo a vec prejednával iný súd než ten, ktorý konal v exekučnej veci.

K odvolacej námietke žalobcu, že ako dôkaz vzniku škody predložil znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave a uvedeným posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku a súd prvého stupňa nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, z ktorého jednoznačne vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky, odvolací súd konštatuje, že znalecký posudok č. 1/2014 o výške vzniknutej škody, na ktorý žalobca v odvolaní poukazuje, by mal v konaní význam iba vtedy, ak by žalobca preukázal existenciu základných podmienok na priznanie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Treba prisvedčiť súdu prvého stupňa, tak ako to uvádza v dôvodoch rozsudku, že je pre rozhodnutie súdu relevantný a ako dôkaz bezcenný. Preto sa odvolací súd odvolacími námietkami týkajúcimi sa znaleckého posudku nezaoberal.

Súd prvého stupňa správne vyhodnotil, že žalobca nepreukázal existenciu zákonných podmienok na priznanie mu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny postupom podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. Aj keď v odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, táto nepodala návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca takýto návrh tiež nepodal, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu nárok na náhradu trov konania nemohol byť priznaný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.